

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 52C/10/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123235801
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Krausová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2024:4123235801.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudkyňou JUDr. Máriou Krausovou, v právnej veci žalobcu: Sociálna poisťovňa, IČO: 30 807 484, so sídlom ul. 29. augusta č. 8 a10, 813 63 Bratislava, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom K vinohradom 62, Nitra-Bádnice, občan SR, právne zastúpený: JUDr. Pavol Gráčik – advokát, so sídlom 949 01 Nitra, Farská 40, o zaplatenie 7669,36 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovanému súd priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o konkrétnej sume tejto náhrady rozhodne tunajší súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou zo dňa 26.06.2023 domáhal zaplatenia 7.669,36 eur s tým, že v zmysle § 238 zák. NR SR č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov vyzval žalovaného Výzvou č. 63/2018 zo dňa 12.07.2018 na dobrovoľné splnenie povinnosti nahradiť vyplatené dôchodkové dávky pani C. D. za obdobie od 01.01.2015 do 31.12.2017 vo výške 4.444,82eur. Ďalšou výzvou č. 68/2022 zo dňa 22.12.2022 vyzval žalovaného na dobrovoľné splnenie povinnosti nahradiť vyplatené dôchodkové dávky žalobcom pani C. D. za obdobie od 01.01.2018 do 31.12.2021. Výzva č. 68/2022 bola spojená s výzvou na doplatenie sumy v zostávajúcej výške 3.224,54eur, ktorú neuhradila komerčná poisťovňa. Dávky dôchodkového poistenia žalobca vyplatil v dôsledku zavineného protiprávneho konania žalovaného, čo dokazuje trestný rozkaz OS Trenčín sp.zn. 2T/35/2007 zo dňa 03.04.2007. V danom prípade prebehlo súdne konanie, ktoré skončilo rozsudkom okresného súdu Nitra č.k. 16C/25/2016-139 zo dňa 30.06.2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 06.05.2022 a vykonateľnosť dňa 10.05.2022. Na základe tohto rozsudku došlo k uzavretiu splátkového kalendára so žalovaným na nahradenie dávok vyplatených za obdobie od 01.01.2014 31.12.2014 vo výške 1.449,61eur, splátkový kalendár žalovaný plní.

2. Súd vo veci vydal dňa 17.07.2023 platobný rozkaz č.k. 52C/10/2023-25, voči ktorému v zákonnej lehote podal žalovaný odpor.

3. Žalobca v podanom odpore uviedol, že návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým bolo iniciované konanie je datovaný ku dňu 26.06.2023, čo znamená že nároky, ktoré sú obsahom návrhu na vydanie platobného rozkazu, boli žalobcom uplatnené na súde najskôr dňa 26.06.2023. Vdovský dôchodok je dávkou, ktorá je vyplácaná mesačne, čo vyplýva aj z listinných dôkazov, ktoré žalobca predložil k jeho návrhu na vydanie platobného rozkazu. Z ustanovenia § 238 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov je zrejmé, že premlčacia doba upravená v ustanovení § 238 ods. 5, má povahu jednak subjektívnej premlčacej doby, ktorá je 3-ročná a objektívnej premlčacej doby, ktorá je 10-ročná. Na to, aby nárok bolo možné považovať za premlčaný postačuje, ak uplynie aspoň jedna z uvedených premlčacích dôb. V tomto prípade je nárok žalobcu v časti premlčaný, keďže uplynula

subjektívna premiáčacia doba, preto vzniesol námietku premičania. Žalobca ešte pred podaním žaloby uplatňoval od neho mimosúdne, prostredníctvom výzvy č. 63/2018 – konkrétne ide o nárok na náhradu za vyplatený vdovský dôchodok v sume 4.444,82,-Eur za obdobie od 01.01.2015 do 31.12.2017, tak je zrejmé, že celý nárok v sume 4.444,82,-Eur je premičaný. Keďže dávky boli vyplácané mesačne, je zrejmé, že posledná dávka za toto obdobie bola uhradená pravdepodobne v mesiaci december 2017, resp. január 2018. V tom čase však už žalobca mal vedomosť, že:

- došlo k vyplateniu týchto dávok,

- dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania mojej osoby,

- a teda mal vedomosť aj o tom, kto by mal za škodu zodpovedať, keďže bol v tom čase už vydaný trestný rozkaz Okresného súdu Trenčín zo dňa 03.04.2007, sp. zn. 2T/35/2007, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 19.05.2007. Žalobca mal dokonca v tom čase vedomosť aj o tom, že v čase skutku plnil povinnosti vyplývajúce z jeho pracovnej pozície, keďže bol v čase skutku v práci. Premiáčacia doba za vyplatený vdovský dôchodok za obdobie od 01.01.2015 do 31.12.2017 začala plynúť až od 31.12.2017 alebo od mesiaca január 2018 (ak boli dávky vyplácané spätne za predchádzajúci mesiac), tak je suma vo výške 4.444,82,-Eur v celom rozsahu premičaná, nakoľko premiáčacia doba uplynula s istotou najneskôr v januári 2021, kedy uplynula subjektívna premiáčacia doba. Čo sa týka nároku, ktorý si žalobca ešte pred podaním žaloby uplatňoval mimosúdne, prostredníctvom výzvy č. 68/2022 – konkrétne ide o nárok na náhradu za vyplatený vdovský dôchodok v sume 6.381,64,-Eur za obdobie od 01.01.2018 do 31.12.2021, tak vo vzťahu k nemu je potrebné uviesť, že Komunálna poisťovňa a.s. uhradila časť zo sumy uplatňovanej pôvodne výzvou č. 68/2022, a to sumu vo výške 3.157,10,-Eur. Z celkovej sumy uplatňovanej pôvodne na základe výzvy č. 68/2022 vo výške 6.381,64,-Eur, za obdobie od 01.01.2018 do 31.12.2021, je premičaná suma dávok, ktoré boli vyplatené titulom vdovského dôchodku od 01.01.2018 do 26.06.2020. Otázne je, v ktorý konkrétny deň bola žaloba na Okresnom súde Nitra podaná. Ak bola podaná v deň, kedy je datovaná, tak nepremičanou časťou nároku je nárok za vyplatený vdovský dôchodok za obdobie od 27.06.2020 do 31.12.2021. Pri spočítaní dôchodkových dávok vyplatených od mesiaca júl 2020 do mesiaca december 2021 mala byť vyplatená suma vo výške 2.465,13,-Eur. Nepremičanou by mala byť teda len táto časť nároku. Malo by byť však predmetom ďalšieho dokazovania, kedy bola žaloba žalobcu presne podaná na súde, ako aj to, kedy boli vyplatené jednotlivé dávky, nakoľko až po takto vykonanom dokazovaní bude možné jednoznačne určiť rozsah premičania. Okrem toho, že nepremičaná je len časť nároku,

nárok, ktorý si žalobca uplatňuje v rámci tohto konania, nie je nárokom, za ktorý by bol on zodpovednou osobou. Namietal svoju pasívnu vecnú legitímáciu. K dopravnej nehode, z ktorej pramení nárok žalobcu, prišlo v čase, keď ako zamestnanec obchodnej spoločnosti Veľkoobchod ZBRANE, spol. s r.o. plnil svoje pracovné povinnosti, keďže sa presúval na služobnom motorovom vozidle na výkon práce. Išlo o vozidlo zn. Renault Trafic, EČ: C. XXX E. patriace jeho zamestnávateľovi, ktoré bolo ku dňu nehody povinne zmluvne poistené v Komunálnej poisťovni, a.s., o čom ako dôkaz predložil poistnú zmluvu. Už samotný presun bol súčasťou jeho práce a teda plnením jeho pracovných povinností. S ohľadom na uvedenú situáciu bol toho názoru, že v tomto prípade je potrebné riadiť sa v tomto prípade ustanovením § 420 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého zodpovedá za vzniknutú škodu právnická osoba alebo fyzická osoba, pokiaľ škoda bola spôsobená pri výkone ich činnosti osobami, ktoré boli právnickou osobou alebo fyzickou osobou použité na výkon tejto činnosti. On, ako zamestnanec, tým pádom za vzniknutú situáciu nezodpovedá, ale zodpovedá za ňu jeho zamestnávateľ. Ustanovenie § 420 ods. 2 OZ však pripúšťa jeho zodpovednosť v rámci predpisov pracovného práva aj pri nároku Sociálnej poisťovne na náhradu poskytnutých dávok od tretích osôb podľa citovaných ustanovení, treba skúmať mieru zavinenia poberateľa dávok, lebo v rozsahu, v akom bolo jeho zavinenie (spoluzavinenie) príčinou vzniku nároku na poskytnutie dávok, nemá tretia osoba voči Sociálnej poisťovni povinnosť nahradiť poskytnuté dávky, resp. nahradiť škodu vzniknutú výplatom dávok. nárok Sociálnej poisťovne, čiže žalobcu, je daný vždy v prípade, ak boli dávky vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretej osoby. Keďže bol vydaný trestný rozkaz Okresného súdu Trenčín, ktorý je právoplatný a vykonateľný a teda bol ním právoplatne odsúdený za trestný čin, dôsledkom ktorého bolo úmrtie fyzickej osoby, tak je zrejmé, že konal zavinené (i keď nedbanlivostne) protiprávne. Nespochybnil teda, že by nebol daný nárok žalobcu na nárok na náhradu škody, resp. náhradu za poskytnuté dávky vdovského dôchodku, spochybnil len to, že nie je pasívne vecne legitímovanou osobou, ktorá by mala povinnosť plniť žalobcovi. Je zrejmé, že on ako zamestnanec neprekročil rozsah svojich pracovných povinností a ani nekonal nič, čo by nespadovalo do rozsahu jeho pracovnej náplne. Nijako nevybočil z medzí činnosti jeho zamestnávateľa a teda nedopustil som sa tzv. excesu konajúcej osoby.

4. Žalobca v replike upriamil pozornosť na právoplatný rozsudok Okresného súdu Nitra č.k. 16C/25/2016-139 zo dňa 30.06.2021, v ktorom sa rozhodovalo o povinnosti žalovaného zaplatiť dôchodkové dávky za obdobie od 01.01.2014 do 31.12.2014. Uvedené rozhodnutie žalovaný však v odpore zo dňa 04.08.2023 vôbec nespomínal. V tejto právoplatne rozhodnutej veci žalovaný taktiež namietal svoju pasívnu vecnú legitímáciu. Rozsudok Okresného súdu Nitra 16C/25/2016-139 nadobudol právoplatnosť 06.05.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre, č.k. 5Co/93/2021-172. Žalovaný v odpore zo dňa 04.08.2023 vzniesol námietku premlčania, podľa toho, kedy boli vyplatené jednotlivé dávky vdovského dôchodku, pričom sa odvoláva na subjektívnu premlčaciu lehotu upravenú v §238 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Zákon o sociálnom poistení v § 238 ods. 5 hovorí: „ Právo Sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatom dávok y dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, sa premlčí uplynutím troch rokov odo dna, keď Sociálna poisťovňa zistila, že dávky holi vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, lom, kí o za vznik škody zodpovedá, najneskôr uplynul í ni desiatich rokov odo dna vyplatenia dávok. “ Toto zákonné ustanovenie predpokladá na plynutie subjektívnej premlčacej lehoty kumulatívne splnenie dvoch podmienok a to:

a. zistenie, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, čo bolo preukázané trestným rozkazom Okresného súdu Trenčín 2T 35/2007 zo dňa 03.04.2007 a

b. kedy sa Sociálna poisťovňa dozvedela o tom, kto za vznik škody zodpovedá. Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Nitra 16C/25/2016-139, bolo v zmysle § 238 ods. 5 právoplatne rozhodnuté, kto za škodu zodpovedá. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 06.05.2022 a od tohto momentu plynie subjektívna lehota.

c. Objektívna lehota v zmysle citovaného ustanovenia zákona o sociálnom poistení je zachovaná. Z tohto dôvodu nemožno v tomto konaní namietat' premlčanie akejkoľvek lehoty.

K namietaniu pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v odpore zo dňa 04.08.2023 o tejto už bolo rozhodnuté právoplatným rozsudkom Okresného súdu Nitra 16C/25/2016-139 zo dňa 30.06.2021 (res iudicata), v ktorom sa súd vypořiadal s tvrdeniami žalovaného najmä v bode 23., 25., 27. a 29. odôvodnenia rozsudku.

5. Žalovaný v replike zo dňa 25.10.2023 uviedol, že nadobudnutie právoplatnosti rozsudku v rámci civilného konania, v ktorom si Sociálna poisťovňa uplatňovala nárok na náhradu škody, resp. presne rovnaký nárok, aký si uplatňuje aj v momentálne prebiehajúcim konaní, len za iné obdobie, predsa nemôže byť stotožňované s okamihom nadobudnutia vedomosti o tom, kto za škodu zodpovedá, resp. že za škodu zodpovedám žalovaný. O tom, kto za škodu zodpovedá, vedela Sociálna poisťovňa právoplatnosťou vyššie uvedeného trestného rozkazu. Veď ani v konaní vedenom Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 16C/25/2016 si Sociálna poisťovňa neuplatnila nárok voči jeho osobe náhodou, ale v dôsledku vedomosti o tom, že zavinił dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej bol právoplatne odsúdený na základe uvedeného trestného rozkazu. Naviac už aj v tomto konaní (16C/25/2016) mal možnosť vzniesť námietku premlčania, preto okamih právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 16C/25/2016 nemôže byť okamihom začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby, keďže táto plynula Sociálnej poisťovni už pred podaním žaloby, ktorou bolo iniciované konanie vedené pod sp. zn. 16C/25/2016. Právoplatnosť tohto rozsudku bola určená ku dňu 06.05.2022, preto snáď nechce Sociálna poisťovňa tvrdiť, že až od tohto okamihu jej začala plynúť subjektívna premlčacia doba na uplatnenie si nároku na náhradu škody voči jeho osobe. Ide o nelogickú argumentáciu, ktorá nemá zákonnú oporu. Subjektívna lehota žalobcu začala plynúť okamihom, kedy sa Sociálna poisťovňa dozvedela o tom, kto za škodu zodpovedá (právoplatnosť trestného rozkazu) a od okamihu, kedy jej škoda vznikla (vyplatením jednotlivých dávok). Uvedený výklad je správny vo vzťahu k určení začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby. Argumentácia ohľadom začatia plynutia, ktorú uviedol žalobca do svojho vyjadrenia, je nesprávna.

6. Žalovaný na pojednávaní uviedol, že bol na pracovnej ceste s nebohým kolegom smerom na Trenčín. Za dopravnú nehodu bol uznaný vinným. Nemal vedomosť, že pozostalej manželke bol vyplácaný dôchodok, až pokiaľ mu nepřišiel papier z poisťovne.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, žalovaného, rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 30.06.2021 č.k. 16C/25/2016-139, Výzvou č. 63/2018 zo dňa 12.07.2018, Výzvou č. 68/2022 zo dňa 22.12.2022, Výzvou na doplatenie zo dňa 30.03.2023, Trestným rozkazom Okresného súdu Trenčín sp.zn. 2T/35/2007 zo dňa 03.04.2007, Potvrdením o výške vyplatených dávok dôchodkového poistenia zo dňa 17.05.2018, zo dňa 11.05.2022, rozpisom vyplatených dávok, Oznamením o poistnom plnení zo dňa 02.02.2023, Vyjadrením Komunálnej poisťovne a.s. zo dňa 14.03.2024, 21.03.2024 a zistil tento skutkový stav:

7.1. Trestným rozkazom Okresného súdu Trenčín sp.zn. 2T/35/2007 zo dňa 03.04.2007 bol žalovaný uznaný vinným podľa § 224 od. 2 Trestného zákona účinného do 31.12.2005, uložený mu bol trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 3 rokov. Zo znenia skutkovej vety rozhodnutia vyplynulo, že „ dňa 24.08.2004 o 7,00hodine ako vodič viedol nákladné motorové vozidlo zn. Renault Trafic, EČV: C. E., po ceste I/50 v k.ú. F. G. v smere jazdy od Bánoviec nad Bebravou na štátnu hranicu Slovenskej republiky a Českej republiky, pričom v km 116,0 tejto cesty sa nedostatočne venoval riadeniu vozidla a situácií v cestnej premávke, v dôsledku mikrosprávku, následkom čoho prešiel so svojim vozidlom vpravo mimo jazdný pruh, kde v tom čase stálo odstavené celým profilom vpravo za plnou súvislou čiarou pravej krajnice cesty v jeho smere jazdy nákladné motorové vozidlo zn. AVIA, EVČ: F. H., vodiča I. A., a prednou časťou vozidla narazil do zadnej časti nákladného vozidla zn. AVIA vodiča Judínyho, pričom došlo k ťažkým zraneniam spolujazdca žalovaného I. D., ktorý na mieste dopravnej nehody podľahol a k ťažkému zraneniu vodiča I. A., ktorý bol jednorazovo ošetrovaný v Nemocnici s poliklinikou v Trenčíne, nehodu zaviniť vodič A. B., a to porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej mu z jeho postavenia, a to ustanovenia § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 315/1996Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách“. Podľa prezenčnej pečiatky na trestnom rozkaze, predložennom žalobcom, jej bolo rozhodnutie doručené dňa 11.12.2007.

7.2. Žalobca doručil dňa 17.07.2018 žalovanému Výzvu č. 63/2018, v ktorej ho vyzval na dobrovoľné splnenie povinnosti mu nahradiť škodu, ktorá žalobcovi vznikla výplatom dôchodkových dávok p. C. D. vo výške 4.444,82eur ako vdovský dôchodok za obdobie od januára 2015 do decembra 2017.

7.3. Výzvu č. 63/2022 zo dňa 22.12.2022 žalobca vyzval žalovaného na dobrovoľné splnenie povinnosti mu nahradiť škodu, ktorá žalobcovi vznikla výplatom dôchodkových dávok p. C. D. vo výške 6.381,64eur ako vdovský dôchodok za obdobie od januára 2018 do decembra 2021.

7.4. Výzvou zo dňa 30.03.2023 vyzval žalobca žalovaného na doplatenie sumy 3.224,54eur z Výzvy č. 68/2022 s tým, že Komunálna poisťovňa a.s. časť sumy z Výzvy č. 68/2022 vo výške 3.157,10eur uhradila a rozdiel vo výške 3.224,54eur evidujú ako neuhradený.

7.5. Rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 30.06.2021 č.k. 16C/25/2016-139 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 22.02.2022 č.k. 5Co/93/2021 – 172, bol žalovaný zaviazaný na zaplatenie žalobcovi sumy 1449,61eur.

7.6. Komunálna poisťovňa a.s. dňa 02.02.2023 oznámila žalobcovi, že poskytla poistné plnenie - náhradu za regresný nárok za poskytnuté dávky formou vdovského dôchodku v zmysle Výzvy č. 68/2022 vo výške 3.157,10eur s tým, že plnenie za obdobie od 01.01.2018 do 27.01.2020 je premlčané.

7.7. Vo vyjadrení zo dňa 14.03.2024 Komunálna poisťovňa a.s. uviedla, že v čase vzniku dopravnej nehody, pri ktorej došlo k úmrtiu poškodeného I. D. t.j. dňa 24.08.2004, že § 4 ods. 2 zák.č. 381/2001Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ustanovoval povinnosť poisťovateľa nahradiť poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu: a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a) a b), d) ušlého zisku, a ako je zrejmé poisťovateľovi nevyplývala zákonná povinnosť nahradiť za škodcu nárok uplatnený zo strany Sociálnej poisťovne. Novelou zákona o PZP, "in cocnreto" zákonom č. 110/2007 Z. z. bola doplnená povinnosť poisťovateľa uhradiť na základe uzatvorenej poistnej zmluvy povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uplatnené a preukázané náklady (zdravotné poistenie, nemocenské poistenie alebo dôchodkové poistenie) príslušným subjektom, avšak §28c v rámci prechodných ustanovení k úpravám účinným od 1.apríla 2007 ustanovoval: "Právne vzťahy vzniknuté z poistenia zodpovednosti pred 1. aprílom 2007 zostávajú nedotknuté.". Poisťovňa zastávala názor, že a)do účinnosti zmeny zákona o PZP uvedenej v bode 2, mala poisťovňa povinnosť uhradiť vyššie uvedené náklady len vo vzťahu k poškodenému, nie vo vzťahu k subjektu Sociálna poisťovňa a b)po nadobudnutí účinnosti novely zákona o PZP mala už poisťovňa zákonnú povinnosť za poisteného nahradiť uplatnené a preukázané náklady príslušným subjektom, avšak len nároky z poistných zmlúv uzatvorených po 01.04.2007. Nakoľko dopravná nehoda sa stala 24.08.2004, poisťovňa neposkytla plnenie dôchodkového poistenia z poistnej zmluvy, ktorá vznikla pred účinnosťou novely zákona o PZP. Spoločnosť KOMUNÁLNA poisťovňa, a. s. pri likvidácii poistných udalostí neživotného poistenia, vrátane šetrenia oprávnenosti uplatnených nárokov čo do právneho dôvodu, prihliada nielen na ustanovenia právnych predpisov, ktorými je viazaná, avšak zohľadňuje aj rozhodovaciu prax súdov, najmä súdov vyššieho stupňa a s prihliadnutím na uvedené, neopominajú náležitú odbornú starostlivosť, pristúpila k poskytovaniu náhrady škody vo vzťahu k príslušným subjektom v súlade s ust. zákona o PZP aj v prípade nárokov uplatnených z poistných zmlúv uzatvorených pred 01.04.2007.

7.9. Komunálna poisťovňa a.s. dňa 21.03.2024 oznámila žalobcovi, že dňa 20.03.2024 na základe predložených dokladov ukončili šetrenie poisťovnej udalosti č. 8000181952. Poisťovňa poskytuje poisťné plnenie za regresný nárok Sociálnej poisťovne v zmysle výzvy číslo 27/2024 za dávky poskytnuté formou vdovského dôchodku za obdobie 1.1.2023 - 31.12.2023 v sume 1.981,82eur.

8. Právne posúdenie:

8.1. Sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje Sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky Sociálnej poisťovne o výške vyplatených dávok. (§ 238 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení)

8.2. Podľa § 238 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z., právo Sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa zistila, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, a keď sa dozvedela o tom, kto za vznik škody zodpovedá, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa vyplatenia dávok.

8.3. Skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. (§ 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku)

8.4. Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Podľa ods. 3 zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil (§ 420 ods. 1, Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“))

8.5. Právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. (§ 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka)

8.6. Pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. (§ 101 OZ)

8.7. Právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Podľa ods. 2 najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví. (§ 106 ods. 1 OZ)

8.8. Organizačné zložky Sociálnej poisťovne sú ústredie a pobočky. (§ 124 zákona o sociálnom poistení)

8.9. Do pôsobnosti pobočky patrí uplatňovať právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá Sociálnej poisťovni vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania. (§ 178 ods. 1 písm. h/ zákona o sociálnom poistení)

8.10. Pobočka vystupuje v mene Sociálnej poisťovne vo všetkých veciach patriacich do jej pôsobnosti v konaní pred súdmi a orgánmi verejnej moci. (§178 ods. 2 zákona o sociálnom poistení)

9. V konaní nebolo sporné:

žalovaný ako vodič motorového vozidla spôsobil dňa 24.08.2004 dopravnú nehodu, pri ktorej zahynul spolujazdec I. D., trestným rozkazom Okresného súdu Trenčín zo dňa 03.04.2007 sp.zn. 2T/35/2007, právoplatným dňa 19.05.2007 bol žalovaný uznaný vinným podľa § 224 ods. 2 Trestného zákona účinného do 31.12.2005,

trestný rozkaz podľa prezenčnej pečiatky na ňom sa dostal do dispozície žalobcovi dňa 11.12.2007, žalobca pozostalej manželke p. C. D. vyplatil dávky dôchodkového plnenia a to za obdobie od 1/2015 do 12/2017 vo výške 4.444,82 eur a za obdobie od 1/2018 do 12/2021 vo výške 6.381,64eur žalovanému boli doručené Výzvy a to č. 68/2022 zo dňa 22.12.2022 na nahradenie vyplácaných dávok v sume 6.381,64eur a č. 63/2018 na nahradenie vyplatených dávok vo výške 4.444,82eur, Komunálna poisťovňa a.s. uhradila žalobcovi poisťné plnenie za regresný nárok- dávky poskytnuté formou vdovského dôchodku za obdobie od 2/2020 do 12/2021 v sume 3.157,10 eur a namietala premlčanie za obdobie od 01.01.2018 do 27.01.2020.

10. Predmetom konania je regresný nárok žalobcu na úhradu vyplatených dávok dôchodku pozostalej manželke za obdobie od 1/2015 do 1/2020.

10.1. regresný nárok:

Podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. má Sociálna poisťovňa právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje Sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky Sociálnej poisťovne o výške vyplatených dávok. Právo Sociálnej poisťovne na náhradu škody bolo upravené už v § 31 zákona č. 274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni. V zmysle tohto ustanovenia mala Sociálna poisťovňa voči tretím osobám právo na náhradu dávok poskytnutých z nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 5

Cdo 71/2003 Z.z., ktoré bolo neskôr uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 26/2005, dospel k záveru, podľa ktorého nárok Sociálnej poisťovne podľa § 31 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z.z. je jej samostatným regresným nárokom. Vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka o náhrade škody má táto úprava povahu špeciálneho ustanovenia. Vysvetlil, že Sociálna poisťovňa je povinná priznať a poskytovať dávky aj v tých prípadoch, keď za vznik nároku na dávky sú zodpovedné tretie osoby; poskytnutím dávok z dôchodkového zabezpečenia vzniká v takom prípade Sociálnej poisťovni majetková ujma. Daný regresný nárok Sociálnej poisťovne nie je nárokom na náhradu škody v zmysle Občianskeho zákonníka; ide o samostatný nárok na náhradu škody vyplývajúci priamo z predmetného ustanovenia zákona č. 274/1994 Z.z., ktoré má z dôvodu, že upravuje občianskoprávny nárok, povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka o náhrade škody. Dôvodová správa k § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. konštatovala, že právna úprava obsiahnutá v tomto ustanovení bola prevzatá z predchádzajúcej právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2003. Aj po zmene právnej úpravy účinnej od 1. januára 2004 je zachovaná podstata tých právnych úvah a záverov najvyššieho súdu, ktoré boli vyjadrené v judikáte R 26/2005. Možno preto konštatovať, že nárok Sociálnej poisťovne podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. je jej samostatným regresným nárokom, ktorý nie je nárokom na náhradu škody v zmysle Občianskeho zákonníka, ale samostatným nárokom na náhradu škody vyplývajúcim z predmetného ustanovenia. To, čo sa v pôsobnosti zákona č. 461/2003 Z.z. rozumie pod „škodou“, vyplýva priamo z § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. [ktorý preto vo vzťahu k všeobecnej úprave danej Občianskym zákonníkom (lex generalis) predstavuje osobitný právny predpis (lex specialis) majúci pri aplikácii prednosť]. Škodou v zmysle § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. treba preto rozumieť ujmu, ktorá vznikla tým, že Sociálna poisťovňa vyplatila dávku dôchodkového poistenia v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb.

11. Žalobca namietal pasívnu legitímáciu v konaní a vzniesol námietku premlčania.

10.1. pasívna legitímácia žalovaného - touto sa zaoberal Okresný súd Nitra v konaní sp.zn. 16C/25/2016-139, v ktorom bolo rozhodované o totožnom nároku - regresnej náhrade voči žalovanému, ale za obdobie od 1/2014 do 12/2014. Ako bolo konštatované v rozsudku č.k. 16C/25/2016-139 zo dňa 30.06.2021, „žalovaný v priebehu konania namietal, že v konaní nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom, pretože týmto mal byť podľa jeho názoru predovšetkým jeho zamestnávateľ. S týmto názorom sa súd nemôže stotožniť, pretože predpoklady zodpovednosti za škodu uvedené v ustanovení § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka boli naplnené, ergo protiprávne konanie (porušenie určitej povinnosti) škodcu 2. vznik škody 3. príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a vzniknutou škodou. Aj ustanovenie § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov používa pojem „zavinené protiprávne konanie“ z ktorého je pri uplatnení slovného výkladu celkom zrejmé, že prvoradým cieľom zákonodarcu bolo postihovať toho, kto spôsobil škodu v dôsledku svojho protiprávneho zavineného konania, pričom medzi protiprávnym konaním a škodou musí byť príčinná súvislosť (kauzálny nexus), čo bolo preukázané trestným rozkazom, ktorým bol uznaný za vinného žalovaný. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že v prípade, ak by bol automaticky braný na zodpovednosť iba zamestnávateľ žalovaného (§ 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka) predmetné ustanovenie § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov by sa stalo obsolentným, pretože osoba, ktorá svojim zavineným protiprávnym konaním spôsobila škodu by sa pri takomto nelogickom výklade automaticky exkulpovala zo zodpovednosti za vzniknutú škodu, v dôsledku čoho by nebolo ani potrebné skúmať zavinenie osoby, ktorá škodu spôsobila. Skúmanie zavineného protiprávneho konania je však v predmetnom prípade kľúčovou otázkou, ktoré však v prípade žalovaného spochybnené nebolo.“ Krajský súd v Nitre v rozsudku zo dňa 23.02.2022 č.k. 5Co/93/2021-172, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že „je potom potrebné námietky žalovaného prezentované či už v prvostupňovom, odvolacom alebo dovolacom konaní v tom smere, že pasívna vecná legitímácia v tomto spore by namiesto žalovaného mala svedčiť jeho vtedajšiemu zamestnávateľovi, resp. poisťovni, u ktorej bolo dojednané povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, považovať zo strany odvolacieho súdu za neopodstatnené. V danom prípade bolo na žalobcov, či za pasívne legitimovaný subjekt v tomto spore určí iba žalovaného (tak ako aj vlastne urobil) prípadne popri ňom určí aj ďalší subjekt (zamestnávateľ, resp. poisťovňa). Za stavu brania na zodpovednosť iba zamestnávateľa podľa § 420 ods. 2 OZ by došlo k tej situácii, že ust. § 238 ods. 1 cit. zák. by získalo charakter obsolentnosti, pretože osoba protiprávne konajúca by sa vyvinila spod zodpovednosti za vzniknutú škodu.“ Vzhľadom na uvedené mal súd za preukázané, že žalovanému svedčí pasívna legitímácia v konaní.

11.2. námietka premlčania - základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva a zároveň aj zabránili tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom stanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej stanoveným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta Občianskeho zákonníka). Pritom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov na zistenie napr. výšky bezdôvodného obohatenia, škody a podobne (porovnaj napr. R 29/1983). Pri právach na náhradu škody ustanovuje zákon o sociálnom poistení v ust. § 238 ods. 3 premlčaciu dobu, a to kratšiu subjektívnu (3 roky) a dlhšiu objektívnu (desať rokov). Ich začiatok je upravený odlišne. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Ak napríklad odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, do uplatnenia práva na náhradu škody uplynie čas uvedený v ustanovení 238 ods. 3 zák.č. 461/2003Z.z. a škodca v súdnom konaní vznesie námietku premlčania, právo sa premlčalo, aj keď ide o škodu spôsobenú úmyselne. Neprihádza tu už do úvahy objektívna desaťročná premlčacia doba 10 rokov.

Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby môže byť teda rozdielny vo vzťahu k vedomosti žalobcu-sociálnej poisťovne o škodcovi a k jeho vedomosti o škode. Nielen prax, ale aj teória túto dobu označuje ako subjektívnu [presnejšie - avšak na úkor stručnosti - by sa tu malo hovoriť o premlčacej dobe, ktorej začiatok plynutia je určený so zreteľom na poškodený subjekt, ktorým je žalobca, konkrétne na jeho vedomosť ("dozvie sa") o skutočnostiach vymedzených v § 238 ods. 3 zák.č. 461/2003Z.z.; keďže ani táto premlčacia doba sama osebe ako právna skutočnosť - udalosť (čas) subjektívnu povahu nemá]. Pri posudzovaní otázky, kedy sa poškodený dozvedel o tom, kto za škodu zodpovedá, treba vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti poškodeného o tomto prvku (nestačí teda len možnosť dozvedieť sa o ňom). Poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka), v okamihu preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, konkrétne ktorá fyzická alebo právnická osoba za škodu zodpovedá; v uvedenom okamihu nemusí byť daná z rozhodnutia súdu vyplývajúca nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednom subjekte a o jeho zodpovednosti. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. mája 2010 sp. zn.1 Cdo 82/2009) Vzhľadom na žalobcom predložený trestný rozkaz a na ňou uvedenú prezenčnú pečiatku, že mu bol doručený 11.12.2007, žalobca vedomosť o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, nadobudol najneskôr dňa 11.12.2007, preto neobstojí jeho tvrdenie, že sa o tomto mal dozvedieť doručením resp. právoplatnosťou rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 16C/25/2016-139 zo dňa 30.06.2021, nakoľko ako to vyplýva z uvedeného rozhodnutia, už vo Výzve č. 20/2015 zo dňa 20.04.2015 označil žalovaného ako osobu, ktorá svojim zavineným protiprávnym konaním dňa 24.08.2004 spôsobila poškodenie zdravia s následkom smrti p. I. D., tak ako ho následne označil za zodpovednú osobu i vo Výzve č. 63/2018 zo dňa 12.07.2018 a Výzve č. 68/2022 zo dňa 22.12.2022. Žalobca ako právnická osoba získal informáciu o skutkových okolnostiach týkajúcich sa žalovaného ako za škodu zodpovedajúceho subjektu tak, ako to v skutkovej vete trestného rozkazu zo dňa 03.04.2007 opísal Okresný súd Trenčín sp.zn. 2T/35/2007, teda nie až z rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 16C/25/2016-139 zo dňa 30.06.2021. Nebol teda daný dôvod, aby sa plynutie (subjektívnej) premlčacej doby práva na náhradu škody začalo odvíjať až od právoplatnosti uvedeného rozsudku. To, že žalobca v spomenutom konaní uplatnil svoj nárok na náhradu škody proti žalovanému, iba potvrdzuje, že mal informáciu o tomto zodpovedajúcom subjekte. Názor žalobcu, že (subjektívna) premlčacia doba začala plynúť až od právoplatnosti uvedeného rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 16C/25/2016-139 zo dňa 30.06.2021, chybne stotožňuje začiatok plynutia tejto premlčacej doby s dátumom právoplatnosti rozsudku, prehliadajúc preukázanú skoršiu vedomosť žalobcu o žalovanom ako subjekte, ktorý za vzniknutú škodu zodpovedá.

12. Žalobca podal žalobu na súd dňa 26.06.2023, uplatnil si nárok na náhradu škody za obdobie od 1/2015 do 1/2020, vzhľadom k tomu, že žalovaný sa dovolal premlčania, nemôže súd premlčané právo(nárok) za požadované obdobie priznať, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol, nakoľko ide o jednotlivé plnenia, ktoré sa preklčujú v trojročnej subjektívnej lehote od ich úhrady pozostalej manželke poškodeného. Súd poukazuje na to, že i Komunálna poisťovňa odmietla vykonať úhradu za toto obdobie s poukazom na premlčanie nároku žalobcu a vykonala úhradu za následné obdobie od 2/2020, ktoré

nebolo premlčané a i v súčasnej dobe vykonáva tieto úhrady, ako to vyplynulo z ich vyjadrenia zo dňa 21.03.2024.

13. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

14. Podľa § 262 ods. 1 a 2 C.s.p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

15. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. podľa pomeru úspechu strán sporu. Žalovaný bol plne procesne úspešný, preto má voči neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Na základe uvedeného súd zaviazal žalobcu k povinnosti nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach, cestou Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).